

ความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีและประชาธิปไตยที่ไม่เสรี*

Free Democracy and Non-liberal Democracy

พระครูวินัยธร วรชิต ทะสา¹, พระมหาไถยน้อย ญาณเมธี (สลาংশิงห์)² และกล่อมศรี สิริศักดิ์³

Phrakhru Winaithorn Worrachat Thasa, Phramaha Thainoi Yanamethi (Salangsing)

and Klomsri Sittisak

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน¹

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด²

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย³

Mahamakut Buddhist University, Isan Campus, Thailand

Mahamakut Buddhist University, Roi-Et Campus, Thailand

Loei Provincial Administrative Organization, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nikkybaty2012@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีและประชาธิปไตยที่ไม่เสรี โดยใช้ฐานความคิดเสรีนิยมแบบประชาธิปไตยเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิเคราะห์ ผลการศึกษา พบว่า ประการที่หนึ่ง การใช้อำนาจของรัฐต้องอยู่ภายใต้ข้อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมือง วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล และการเคลื่อนไหวเรียกร้องทางการเมืองตามหลักสิทธิและเสรีภาพอย่างเสรี โดยรัฐไม่บังคับใช้อำนาจอื่นเพื่อกระทำต่อพลเมืองของตน ตามหลักนิติรัฐนิติธรรมอย่างถูกต้อง ประการที่สอง พบว่า การใช้อำนาจของผู้นำทางการเมืองที่ออกกฎหมายเพื่อปิดกั้นสิทธิและเสรีภาพ โดยทำการแทรกแซงภายในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อมิให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญมากเกินไป แต่ให้ประชาชนทำหน้าที่ตามหลักสิทธิและเสรีภาพของประชาธิปไตย เปิดให้มีการกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบการเลือกตั้งเท่านั้น โดยรัฐสามารถใช้อำนาจนิยมเบ็ดเสร็จทั้งในและนอกกฎหมายเพื่อละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ตลอดเวลา เป็นต้น

คำสำคัญ: ประชาธิปไตยที่เสรี; ประชาธิปไตยที่ไม่เสรี

*ได้รับบทความ: 10 สิงหาคม 2564; แก้ไขบทความ: 2 กุมภาพันธ์ 2565; ตอรับตีพิมพ์: 31 มีนาคม 2565

Received: August 10, 2021; Revised: February 2, 2022; Accepted: March 31, 2022

Abstract

This academic article has purpose to study liberal democracy and non-liberal democracy using democratic liberal thinking base as a conceptual framework for analytical study. The results of study were found that firstly, the exercise of state power must be governed by constitutional law giving people the opportunity to express their political opinions criticism of the work of the government and the free movement of political demands in accordance with the principles of rights and liberties whereby the State does not enforce other power to act against its citizens according to the rule of law properly, Secondly, it was found that to use the powers of political leaders to enact laws to block rights and liberties by intervening within the democratic regime in order not to be too constitutional law, but for the people to follow the principles of democratic rights and liberties, to allow the process of political participation in the model of elections only, whereby the government uses absolute authoritarianism both inside and outside the laws to infringe upon the rights and freedoms of the people at all times.

Keywords: Liberal democracy; non-liberal democracy

1. บทนำ

หากจะกล่าวถึงระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะกล่าวมุ่งเน้นไปในเรื่องระบบการเลือกตั้ง การมีสภานิติบัญญัติ การมีรัฐบาล การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล การยุบสภาเป็นเสียส่วนใหญ่แต่ตัวแปรหลักที่สำคัญที่ขาดหายไป กล่าวคือระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เสรีที่ต้องประกอบด้วยอุดมการณ์แบบเสรีนิยม เพราะอุดมการณ์แบบเสรีนิยมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศตะวันตกตั้งแต่ในยุค ซึ่งมีนักคิดที่เน้นในเรื่องนี้ตั้งแต่รุสโซมองเตสกีเออ จอห์น ล็อก เนื้อหาหลักของลัทธิเสรีนิยมคือ เสรีภาพ และความเสมอภาค

จะเห็นได้ว่า เสรีภาพและความเสมอภาคนั้นเป็นส่วนประกอบสำคัญของอุดมการณ์ หลังการปฏิวัติฝรั่งเศส ปี ค.ศ.1789 ทำให้เกิดอุดมการณ์เสรีนิยมนี้ (นิยม รัฐอมฤต, 2547) จึงกลายเป็นอุดมการณ์พื้นฐานของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เสรีขึ้น คือ ต้องเป็นอุดมการณ์ที่ให้น้ำหนักกับความเป็นมนุษย์ ซึ่งจะต้องมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ เช่น เสรีภาพในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ที่สำคัญคือเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในทางการเมือง ขณะเดียวกันมนุษย์ที่ถือกำเนิดมาในโลกนี้ แม้จะแตกต่างกันในฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจและแหล่งกำเนิด แต่ก็ต้องมีความเสมอภาคกัน โดยเป็นประชาชนที่เท่าเทียมกัน

มีความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมายและเสมอภาคในทางการเมืองบนพื้นฐานของอุดมการณ์เสรีนิยม ได้แก่ เสรีภาพและความเสมอภาค อันที่จะนำไปสู่ระบอบการปกครองเพื่อเป็นไปตามอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน เข้าลักษณะเสียงประชาชนคือเสียงสวรรค์ประชาชนจึงมีสิทธิที่จะเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการบริหารประเทศทั้งในสภานิติบัญญัติ อำนาจฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

หากระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีการออกแบบมาโดยละเมิดสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน จะเป็นระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่พิกลพิการ ขณะเดียวกันกฎหมายไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายฉบับใดก็ตามที่มองข้ามอุดมการณ์หรือแบบเสรีนิยมดังที่กล่าวมานั้น ก็จะเป็นการละเมิดหลักการอันศักดิ์สิทธิ์ของระบบประชาธิปไตยโดยตรงผู้ใช้อำนาจรัฐที่ละเมิดหลักการดังกล่าวจะเป็นกลายผู้ต่อต้านระบบประชาธิปไตยอย่างเห็นได้ชัดว่า ผู้ต่อต้านระบบประชาธิปไตยก็คือผู้ซึ่งละเมิดอาณัติที่ได้จากประชาชนและในกรณีใช้อำนาจเข้าล้มล้างระบบ คือ การประกาศสงครามกับประชาชนโดยตรง และนี่คือคติที่เชื่อกันทั่วไปส่วนระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยหรือระบบประชาธิปไตยที่เสรี จะต้องคำนึงถึงอุดมการณ์แบบเสรีนิยม ซึ่งเน้นหลักเสรีภาพและความเสมอภาคที่อยู่ในกรอบโครงสร้างและกระบวนการหรือการทำงานของระบบ หากมองข้ามอุดมการณ์ที่สำคัญดังกล่าว ทำให้เกิดการมองภาพผิด จากสิ่งที่ควรจะเป็นและดูเหมือนว่า

ในหลายๆ สังคมที่กำลังพัฒนามีจุดเน้นไปที่รูปแบบกล่าวสั้นๆ ว่าประชาธิปไตยก็เท่ากับการเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งก็เท่ากับประชาธิปไตย เมื่อมีการเลือกตั้งแล้วประชาธิปไตยก็จะเกิดขึ้น และมีการกล่าวอ้างโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติเสมือนหนึ่งเป็นคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ที่ให้ภูมิคุ้มกันผู้กล่าวอ้างนั่นก็คือ มาจากการเลือกตั้งเสียงส่วนใหญ่จากประชาชน ทั้งๆ ที่คำกล่าวดังกล่าวอาจไม่เป็นจริงในทางเนื้อหาทั้งหมด (สมบัติ บุญคำเยื้อง, 2546)

จะไม่ใช่เรื่องที่ต้องกังวลแล้ววายเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคมนั้นๆ แข็งแรงด้วยเพราะความเชื่อทั้งหลายจะยังถูกตรวจสอบได้โดยคนที่เห็นต่างอยู่ทำให้สังคมมองเห็นข้อผิดพลาดของความเชื่อต่างๆ ได้ และยังเป็นสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาแบบเปิดใจรับสิ่งใหม่ในแง่บวกบางคนเข้าใจว่า เสรีนิยมคือ ทำอะไรตามใจอย่างเต็มที่โดยไม่สนใจกฎเกณฑ์ ถ้าเป็นสังคมแบบเสรีนิยมจะเป็นไปได้ที่จำเป็นต้องมีกฎหมายเป็นเครื่องมือป้องกันมิให้พลเมืองละเมิดสิทธิเสรีภาพ ซึ่งกันและกันและต้องมีรัฐบาลเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายด้วยต่างจากรูปแบบอนาธิปไตยที่ปฏิเสธอำนาจรัฐซึ่งตั้งอยู่บนความคิดเสรีภาพและความเสมอภาคกลุ่มเสรีนิยมยอมรับมุมมองหลากหลายขึ้นอยู่กับความเข้าใจหลักการเหล่านั้น (สมชาย กษิติประดิษฐ์, 2547) โดยทั่วไปการสนับสนุนความคิดอย่างการเลือกตั้งเสรีและยุติธรรม สิทธิพลเมือง เสรีภาพสื่อเสรีภาพทางศาสนา การค้าเสรีและทรัพย์สินส่วนบุคคลเพราะเสรีนิยมเป็นขบวนการทางการเมืองที่มนุษย์มีสิทธิตามธรรมชาติในชีวิต เสรีภาพและทรัพย์สินและตามสัญญาประชาคม รัฐบาล

ต้องไม่ละเมิดสิทธิเหล่านี้ (สนธยา พลศรี, 2545)

หากรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งที่อาศัยเสียงของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ได้กระทำการใช้อำนาจนियมแบบเบ็ดเสร็จที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ก็จะทำให้ความไม่เป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรี โดยถูกจำกัดไม่ให้เสรีภาพขั้นพื้นฐานแก่ความเป็นพลเมืองของตนในบางกรณีหรือบางประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างเช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย หรือประเทศไทยที่กำลังเผชิญในสภาพปัจจุบันนี้ ซึ่งมีพรรคการเมืองหลายพรรคแต่ก็มีการเลือกตั้งเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการหลักประชาธิปไตย ที่ต้องการตัวแทนเข้ามาสู่อำนาจทางการเมือง เพื่อเป็นผู้นำหรือรัฐบาลที่มาจากคะแนนเสียงของประชาชนเท่านั้น แต่การใช้อำนาจรัฐบางครั้งมักอ้างเหตุผลที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเมืองของรัฐบาล อันเป็นสาเหตุหนึ่ง ซึ่งนำมาสู่การจำกัดสิทธิเสรีภาพและการใช้อำนาจนियมแบบเผด็จการ เพื่อละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างวิถีทางตามแบบประชาธิปไตยนั้น

ดังนั้น ในบทความนี้ผู้เขียนจะได้นำเสนอเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีและประชาธิปไตยที่ไม่เสรี ซึ่งมีเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับประชาธิปไตยทั้งหลักการและเหตุผลในลักษณะของประชาธิปไตย ทั้งสองประเด็นหลัก ตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่ออธิบายความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีหรือความเป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรี เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในลักษณะเชิงเหตุผลมากขึ้น ซึ่งจะได้นำเสนอเนื้อหาสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

2. ความเป็นประชาธิปไตยที่เสรี

ความหมายของ คำว่า เสรีนิยม กล่าวคือ เป็นลัทธิการเมืองหนึ่งที่เป็นรากฐานระบอบประชาธิปไตย และระบบเศรษฐกิจทุนนิยมหรือเป็นลัทธิชั้นนำของโลกปัจจุบัน (ชลธิศ อีระฐิติ, 2546) แม้แต่ประเทศยุโรปตะวันตกกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นแนวหน้าให้การกำเนิดระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมหรือที่นิยม เรียกว่า ประชาธิปไตย ก่อนใช้คำว่า เสรีนิยม ซึ่งจะค่อยๆ ถูกพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีนิยม ภายหลังเสรีนิยมเกิดขึ้นส่งผลต่อระบบการเมืองที่เป็นรากฐานระบอบประชาธิปไตย และระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ที่ทำให้เป็นลัทธิการเมืองการปกครองของโลกยุคปัจจุบัน ทำให้กระแสลัทธิเสรีนิยมได้สร้างความสัมพันธ์กับด้านเสรีภาพของปัจเจกบุคคลตามแนวคิดเสรีภาพที่มีส่วนสำคัญตามหลักเสรีนิยมที่ไม่ใช่เฉพาะเรื่องเสรีภาพ เท่านั้น (ไทยโพสต์, 2564) รวมถึงการใช้อำนาจของรัฐบาลต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดอำนาจหน้าที่ ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้คนหมู่มากในสภานิติบัญญัติ โดยผ่านการเลือกตั้งพร้อมทั้งเสมือนมีเส้นขีดชั้นลากแบ่งมิให้รัฐละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้คนเหนือร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน ผ่านรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ออกโดยสภาผู้แทนราษฎร โดยกำกับเส้นมิให้คนใช้เสรีภาพล้นเกินกว่านั้น ตามหลักประชาธิปไตยแล้วทุกคนต้องมีความเท่าเทียมกัน ดังที่ (เกษียร เตชะพีระ, 2558) กล่าวว่า เมื่อคนเราเท่ากันอำนาจย่อมเกิดจากตัวเลขตัวเลขมากกว่าย่อมมีอำนาจมากกว่าตัวเลขน้อยกว่าย่อมมีอำนาจน้อยกว่าหนึ่งคนหนึ่งเสียงเสียงข้างมากได้ปกครอง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการมี

นัยสำคัญการปกครองเพื่อประชาชนตามแบบเสรีนิยม และการปกครองโดยประชาชนเพื่อประชาชน ตามระบอบประชาธิปไตยขอเพียงแต่จำกัดไม่ให้ผู้ปกครองทำตามอำเภอใจ ข้ามเส้นเข้ามากระทบสิทธิเสรีภาพของพลเมือง เท่านั้น

1. สารสำคัญประชาธิปไตยที่เสรี กล่าวคือ เป็นระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบผ่านตัวแทน โดยต้องอาศัยการมีกฎหมาย และการแยกระบบอำนาจต่างๆ ออกจากกัน ในทางปฏิบัติไม่มีการกำหนดอำนาจให้ชัดเจนได้ว่า ตัวแทนจะสามารถใช้อำนาจไปในการปกครองอย่างไร (ธเนศ วงศ์ยานนาวา, 2549) แต่ในอีกด้านหนึ่งมีความชัดเจนในความเชื่อและการปฏิบัติ คือ การต้องคำนึงถึงสิทธิของประชาชน และการดูแลด้านสิทธิมนุษยชนต้องไม่มีการละเมิดหรือข่มเหงประชาชนที่เขาเป็นผู้เสียเปรียบจากการตัดสินใจการออกกฎหมายของคนส่วนใหญ่ ตามหลักการของเสรีนิยมนั้น ได้ผลิตแนวความคิดเรื่องเสรีภาพตามที่ออกแบบการแข่งขัน การต้องตอบคำถามของรัฐบาลการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย และสภารัฐบาลเสียงข้างน้อย ความยืดหยุ่นและความอ่อนอ่อน การปฏิเสธความรุนแรงในพฤติกรรมของปัจเจกและสังคม และการต่อสู้กับเผด็จการทุกรูปแบบที่เสรีนิยมตัดสินว่าเป็นเผด็จการแน่นอนว่าแก่นของเสรีนิยมนั้น คือเสรีภาพ แต่หลักการอื่นๆ นั้น (สนธยา พลศรี, 2545) ได้โคจรไปตามวงแหวนแห่งเสรีและหลักการเหล่านี้ ถูกสร้างขึ้นเพื่อทำให้แกนกลางของเสรีนิยมมีความมั่นคงนี้คือ เสรีนิยมในภาคทฤษฎี แต่ในภาคปฏิบัตินั้น กลุ่มเสรีนิยมไม่ค่อยปฏิบัติ

ตามอุดมการณ์และหลักการของตนเท่าใดนักส่วนที่ปฏิบัติก็ไม่ค่อยสำเร็จอาจพบปัญหามากมายตามมาในภายหลังเสมอ และในระบอบการปกครองที่ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนปฏิบัติการภายใต้หลักการเสรีนิยมและการพิทักษ์สิทธิของปัจเจกบุคคล

โดยทั่วไปจะระบุไว้ในกฎหมายมีลักษณะคือการเลือกตั้งอย่างเที่ยงตรงเสรี และมีการแข่งขันระหว่างหลายพรรคการเมืองการแยกใช้อำนาจเป็นการปกครองแขนงต่างๆ (คานิง ซัยสุวรรณ์รักษ์ และธีระพล บุญสร้าง, 2546) ตามหลักนิติธรรมเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิทธิพลเมืองเสรีภาพพลเมืองและอิสรภาพการเมืองอย่างเท่าเทียม สำหรับทุกคนในการนิยามระบบดังกล่าว ในทางปฏิบัติ ประชาธิปไตยที่เสรียังให้ความสำคัญกับรัฐธรรมนูญไม่ว่าลายลักษณ์หรือไม่เป็นลายลักษณ์ เพื่อพรรณนาอำนาจของรัฐบาลและเชิดชูสัญญาประชาคม และหลังคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ประชาธิปไตยกลายเป็นระบบการเมืองที่โดดเด่นในโลก ประชาธิปไตยที่สามารถเลือกตัวแทนตามสิทธิและเสรีภาพปกติมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ทั่วไป ซึ่งการให้พลเมืองทุกคนมีสิทธิเลือกตั้ง โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ เพศหรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ส่งเสริมแนวคิดประชาธิปไตยนี้คืออีกเหตุผลสำคัญที่ทำให้ขบวนการประชาธิปไตยที่เสรีมีบทบาทในการสร้างและก่อรูปทุนนิยมสังคมอุตสาหกรรม และการพัฒนาความมั่นคงให้แก่ระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง (สมชาย กษิติประดิษฐ์, 2547)

2. หลักการประชาธิปไตยที่เสรี กล่าวคือ มีความเท่าเทียมกันตามหลักการที่เชื่อว่ามนุษย์

ทุกคนเกิดมาอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใด เพศใด ที่ใดที่ไม่ยึดหลักความเท่าเทียมกันในความ เป็นมนุษย์ ก็จะไม่จัดได้ว่าเป็นประชาธิปไตยที่เสรี อย่างสมบูรณ์แบบอย่างมีความเท่าเทียมกันในทุก ระดับขั้นทางสังคม ดังกล่าวก็ไม่จัดถือว่าเป็น ประชาธิปไตยและควมมีเสรีภาพของมนุษย์ทุกคน ที่มีความเป็นอารยะมีเสรีภาพในการคิด การพูด และการแสดงออกนานาประการทราบเท่าที่การ กระทำของเขาไม่ไปรบกวนสิทธิของผู้อื่นและสิทธิ ของเขาได้รับการปกป้อง แต่เมื่อใดที่มนุษย์ถูก จำกัดสิทธิในการพูด การเขียน การนำเสนอความ คิดเห็นไม่สามารถกระทำได้อย่างเสรี

ดังนั้น ก็จะไม่สามารถเป็นประชาธิปไตย ที่เสรีได้ โดยสมบูรณ์จะต้องมีความเป็นภราดรภาพ ของมนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก ด้วยความรัก ใคร่กลมเกลียวดุจดั่งพี่น้องเห็นประโยชน์แห่งการ อยู่ร่วมกันเพื่อปกป้องได้ หากในประเทศใดไม่มีความสมัครสมานกัน แบ่งเป็นเนื้อเป็นไตเป็นไปตามชนเผ่า และมีการเอาชนะกันใช้ความรุนแรงต่อกันประเทศนั้น ก็จะไม่มีความเป็นประชาธิปไตย ที่เสรีแบบสมบูรณ์ได้ในบางประเทศขนาดใหญ่ และท้ายสุดเพราะความแตกต่างที่ยากจะสร้างความสมัครสมานสามัคคีกันได้ ก็ต้องแตกออกเป็น ประเทศเล็กประเทศน้อย เพื่อให้เกิดการปกครอง แบบประชาธิปไตยในลักษณะนี้ ก็คือประชาธิปไตย ในแบบมีตัวแทนอำนาจการเมืองหรืออำนาจรัฐเกิด จากการต้องมีรัฐธรรมนูญในการปกครอง ซึ่งต้อง ให้หลักประกันด้านสิทธิ เสรีภาพของแต่ละบุคคล และของชนกลุ่มน้อยทำให้ความประสงค์ของคน ส่วนใหญ่ ได้มีการดำเนินการไปและเป็นไปตาม

กฎหมายบ้านเมือง และในขณะเดียวกันสิทธิของ คนส่วนน้อยได้รับการปกป้องด้วย (สมเกียรติ วันทะนะ, 2555)

3. ลักษณะประชาธิปไตยที่เสรีต้อง ประกอบด้วย ปังเจกบุคคลนิยม กล่าวคือ แนวคิดนี้ ถือว่ามนุษย์ในฐานะปัจเจกบุคคลมีความสำคัญ ที่สุดถือว่าตัวเองสำคัญที่สุดเอาตัวเองเป็น ศูนย์กลางของทุกสิ่งเพราะมองว่า ถ้าไม่มีความเป็น ตัวเองของตัวเองแล้วก็เท่ากับไม่มีตัวตน และการ เสรีภาพนิยมตามหลักเสรีภาพที่อยู่คู่กับหลัก ปังเจกบุคคลนิยม เพราะเสรีภาพจะทำให้ความเป็น ปังเจกโดดเด่นเป็นตัวของตัวเอง (ชลธิศ ธีระรัฐดี, 2546) ตามเสรีภาพในความหมายของเสรีนิยม กล่าวคือ เสรีภาพที่อยู่ภายใต้กฎหมายเพื่อป้องกัน ไม่ให้การใช้เสรีภาพของบุคคลหนึ่งกลายเป็นการ ละเมิดเสรีภาพของอีกบุคคลหนึ่ง ด้วยเหตุผลตาม หลักเสรีนิยมเชื่อมั่นในความสามารถการใช้เหตุผล ของมนุษย์ที่มีความเชื่อว่าปัจเจกบุคคล แต่ละคน สามารถคิด ตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดี สิ่งที่ต้องการให้กับ ตัวเอง และรัฐบาลต้องเคารพการตัดสินใจของ ปังเจกบุคคลทุกคนเพื่อให้เกิดความเสมอภาค โดยยึดตามคติความเชื่อที่ว่ามนุษย์เรานั้นอย่างน้อย ก็เกิดมาเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคภาคต่อ หน้าทีในแง่กฎหมายทุกคนต้องอยู่ภายใต้ข้อ กฎหมายเดียวกันและมีความเสมอภาคทางการ เมืองที่เสรี โดยเน้นความเสมอภาคในด้านสิทธิ และโอกาสเพื่อเป็นไป (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2543) ตามหลักขั้นดิธรรมต่อการเข้าใจการแสดงความคิดเห็นและการกระทำของผู้อื่นที่แตกต่างไป จากของ ตนถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะประกันเสรีภาพส่วน

บุคคลได้ และเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความมั่งคั่งทางด้านสติปัญญาให้เกิดขึ้นในสังคมทางความคิด วัฒนธรรม ค่านิยมต่างๆ ตามฉันทานุมัติในอุดมการณ์ที่เสรีจะต้องตั้งอยู่บนฉันทานุมัติของผู้อยู่ใต้การปกครองความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับคนในสังคมที่ปรากฏออกมาในรูปของกฎ กติกา ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่รัฐใช้บังคับแก่ผู้คนทั้งหลายในสังคมต้องได้รับความเห็นชอบโดยสมาชิกของสังคมตามรัฐธรรมนูญที่จะเป็นบทบัญญัติให้ทุกคนในสังคมเข้าใจร่วมกันได้ว่า จะอยู่ในการปกครองร่วมกันมีกติกาการอยู่ร่วมกันและบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลมีนโยบายในภาพกว้างหน้าที่พลเมืองที่มีระบบกลไกการควบคุมการปกครองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายลักษณะที่เสรีมากขึ้น (อรพิมพ์ บุญอาภา, 2534)

ดังนั้น ลักษณะความเป็นประชาธิปไตยเสรีดังกล่าวจะต้องทำให้เกิดแบบเสรีนิยมที่มีแนวโน้มที่เข้ากันได้ดีกับหลักการของประชาธิปไตยและระบบการเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปในระบบการเมืองหรือตามแนวคิดฉันทานุมัติที่สนับสนุนให้ประชาชน จัดตั้งสมาคมหรือองค์กรทางสังคมที่เป็นตัวแทนหรือสนับสนุนผลประโยชน์ของทุกระดับชั้นชนทางสังคมอย่างเท่าเทียมเสมอภาค และองค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีนั้น จะต้องเป็นระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และต้องให้เสรีภาพแก่ประชาชน เป็นไปตามทิศทางตามหลักเสรีนิยมที่เป็นสากล เพื่อความเสมอภาคตามอำนาจอธิปไตยเพื่อแสดงออกผ่านองค์ประกอบด้านของประชาชนภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งให้ประชาชนได้

เป็นเจ้าของอำนาจและใช้อำนาจรัฐด้วยตัวเองอย่างเสมอภาคกัน เน้นบทบาทของความเป็นพลเมืองและการเข้าร่วมกิจกรรมของมวลชนผ่านการเลือกตั้ง ตามสิทธิที่เสรีภาพเป็นธรรมและการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างเสรีที่อยู่ภายใต้ข้อกฎหมายบังคับ รวมทั้งสามารถเรียกร้องเพื่อความเป็นธรรม โดยปราศจากการถูกคุกคามจากอำนาจรัฐที่ใช้อำนาจทางกฎหมายเพื่อกระทำต่อประชาชนที่ความรุนแรง โดยมีขอบเขตสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และรัฐจะต้องพึงกระทำให้เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยเพื่อการปกครองโดยประชาชน เพื่อประชาชนให้เกิดความเป็นธรรมรักษาผลประโยชน์ของประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นต้น (ฤติมน ปรีดีสนิท, 2544)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีหรือประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมเป็นทั้งคตินิยมทางการเมืองและระบอบการปกครองรูปแบบหนึ่ง ที่ทำให้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนจะสามารถดำเนินการได้ภายใต้หลักเสรีนิยม คือ การพิทักษ์สิทธิของปัจเจกบุคคล ซึ่งโดยทั่วไปจะระบุไว้ในรัฐธรรมนูญตามข้อกฎหมายอย่างชัดเจน มีระบบการเลือกตั้งอย่างเสรีและเป็นธรรมมีการแข่งขันระหว่างพรรคการเมืองหลายพรรคที่แยกจากกันอย่างชัดเจนมีการแยกใช้อำนาจรัฐเป็นไป ตามหลักนิติรัฐนิติธรรมเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน สิทธิพลเมือง และเสรีภาพทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันของทุกคนที่ต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพเหนือร่างกายชีวิต ทรัพย์สินของบุคคลพลเมือง ตามที่รัฐมีอำนาจจำกัดที่ไม่ใช่รัฐที่มีอำนาจเหนือประชาชน

หรือจากการปกครองเหมือนระบอบอื่นๆ ที่ให้อำนาจอธิปไตยแบบเบ็ดเสร็จและแบบมีข้อจำกัดด้านสิทธิและเสรีภาพที่ยกเว้นสถานะการมีสิทธิเสรีภาพของประชาชน เมื่อสถาปนาการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เสรียอมเห็นว่ารัฐควรมีอำนาจจำกัดไม่ใช่แบบสมบูรณ์และต้องเป็นไปตามหลักนิติรัฐนิติธรรม ฉะนั้น เมื่อมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยยอมนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น การใช้อำนาจอธิปไตยต้องอยู่ภายใต้ที่มีข้อจำกัดเพื่อปัจเจกบุคคลทั้งหลาย ย่อมมีสิทธิเหนือร่างกายและทรัพย์สินของตนตามหลักนิติรัฐนิติธรรมอย่างเสรีและข้อกฎหมายตามรัฐธรรมนูญที่เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ที่ระบุสถานะขอบเขตของอำนาจที่เป็นที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งจะช่วยรักษาปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของพลเมืองจากอำนาจรัฐ และสามารถตรวจสอบถ่วงดุลกันได้ รวมถึงประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามระบอบประชาธิปไตยอย่างเต็มที่มากขึ้น

3. ความเป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรี

คำว่า ประชาธิปไตยไม่เสรี คือ เป็นคำที่เพื่อใช้อธิบายระบบการปกครองที่รับรองสถานะตามหลักสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งหรือการลงประชามติ แต่ก็ยังขาดระบบกลไกทางรัฐธรรมนูญที่จะพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพของพลเมือง เมื่อผู้นำทางการเมืองได้รับฉันทานุมัติผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ก็ย่อมสามารถที่จะรวบอำนาจนิยมแบบเบ็ดเสร็จ รวมถึงอ้างสิทธิความชอบธรรมในเชิงอำนาจเพื่อกระทำ

การกิจกรรมทางการเมือง ที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองและทำให้เกิดประชาธิปไตยที่ไม่เสรี ซึ่งถือเป็นแนวโน้มประชาธิปไตยที่ปรากฏให้เห็นบ่อยครั้งในประเทศที่อยู่ในช่วงกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยที่ถูกแนวความคิดเผด็จการครอบงำที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งชี้ให้เห็นว่าลักษณะระบอบการเมืองที่มีการเลือกตั้งและเป็นประชาธิปไตยนั้น ตามปรากฏให้เห็นเด่นชัดทางการเมืองการปกครองไทย ในช่วงหลังมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปและในปี 2544 จนกระทั่งสิ้นสุดรัฐธรรมนูญ ฉบับปฏิรูป ในปี 2549 นั้น (Zakaria, 2002, pp. 44-48)

1. สาระสำคัญความเป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรี กล่าวโดยทั่วไป ประชาธิปไตยที่ไม่เสรีนั้นเหมือนเป็นคำที่มีลักษณะย้อนแย้งในความหมายที่สำคัญ กล่าวคือ ประเทศในแถบอเมริกาเหนือและแถบยุโรปตะวันตกล้วนแล้วเคยเดินตามเส้นทางบนเสรีประชาธิปไตยแทบทั้งสิ้น และในอีกด้านหนึ่งประเทศที่ใช้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ยังรากฐานแบบถาวรเหล่านี้ แต่ก็ล้วนแล้วมีการพัฒนาการเป็นแบบเสรีนิยมมาก่อนอย่างยาวนาน ถืออันเป็นรากฐานให้เกิดประชาธิปไตยพลีแบ่งบานมาก่อนนี้ ซึ่งการปรากฏตัวของประชาธิปไตยไม่เสรีในประเทศที่จะกล่าวข้างต้นนี้ ในขณะที่ช่วงความเป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรีอย่างประเทศอาร์เจนตินา โรมาเนียและบังกลาเทศ คาซัคสถาน และเบลารุส ซึ่งทั้งหมดนี้ผู้นำหรือรัฐบาลในประเทศต่างๆ ที่ขึ้นสู่ตำแหน่งทางการเมืองผ่านกระบวนการการเลือกตั้งที่เสรี และเป็นธรรมใกล้เคียง

เคียงกับประเทศโลกตะวันตกมากที่สุดสำคัญไปกว่านั้น กล่าวว่ายังเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง และการสนับสนุนการณรงค์เลือกตั้งอย่างกว้างขวางขณะที่เสรีภาพพลเมืองกลับไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นทางการจากสถาบันทางการเมืองที่สำคัญ ต้องไม่เป็นการทำลายกระบวนการประชาธิปไตยหรือเสรีภาพทางการเมืองของรัฐนั้นๆ (Zakaria, 2002, pp. 44-48)

ทั้งนี้ ประชาธิปไตยจึงถูกนิยามความหมายและยอมรับปรับเปลี่ยนอย่างกว้างขวางในฐานะวิธีการจัดตั้งรัฐบาล เพื่อคัดเลือกผู้นำผ่านการแข่งขันเลือกตั้ง โดยประชาชนผู้ถูกปกครอง วิธีการจัดตั้งรัฐบาลจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องขยายสิทธิเลือกตั้งอย่างเป็นสากลแต่ในกระบวนการเดียวกันนี้ คือ การถ่ายโอนสิทธิอำนาจอันชอบธรรมแก่รัฐบาลเพื่อการรวบอำนาจ โดยความยินยอมพร้อมใจจากประชาชนเพื่อให้ผู้ที่ได้รับเลือกใช้อำนาจนั้นบริหารรัฐกิจทางการเมืองได้อย่างชอบธรรม トラบใดที่ระบอบการเมืองหรือรัฐธรรมนูญเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันแบบการเลือกตั้ง จากกระบวนหลายพรรคการเมืองที่วางอยู่บนพื้นฐานกฎกติกาที่บริสุทธิ์อย่างแบบเสรีและที่เป็นธรรม โดยไม่สนใจว่าผู้นำหรือคณะรัฐบาลจะบริหารประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส รวมทั้งประกอบด้วยควมรับผิดชอบหรือไม่แต่ก็สามารถเรียกระบอบการปกครองนั้นว่าระบอบประชาธิปไตยในขณะที่ด้านอุดมการณ์นั้น ก็จะเป็นแบบประชาธิปไตยที่เสรีวางอยู่ภายใต้บนฐานตามหลักประชาธิปไตย ที่สามารถรวบอำนาจเข้าสู่รูปแบบสถาบันทางการเมืองหรือตัวผู้นำทาง

การเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นอีกหนทางหนึ่งในส่วนอีกด้านหนึ่งนั้น ก็คือ ตัวรัฐธรรมนูญแบบเสรี ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญการปกครองของรัฐบาล ในแง่ที่ว่าป็นธรรมเนียมตะวันตกที่พยายามแสวงหาหนทางในการปกป้องรักษาอิสรภาพและศักดิ์ศรีของปัจเจกชนจากการถูกกดขี่ปราบปรามหรือแทรกแซง โดยรัฐสังคมนิยมหรืออำนาจอื่นใด จึงเป็นการเน้นย้ำความสำคัญต่อเสรีภาพปัจเจกชนที่วางอยู่บนการปกครองตามหลักกฎหมายนั้น (Samuel, 1991)

สิ่งที่ทำให้รัฐบาลแถบประเทศยุโรปตะวันตกและอเมริกาเหนือแตกต่างจากส่วนอื่นๆ นั้น ใช่ว่าประชาธิปไตยอันจะมอบสิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการปกครองอย่างเดียว แต่ต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่ออกแบบมาเพื่อเสรีที่ให้การปกป้องคุ้มครองปัจเจกชนอย่างเป็นธรรมดังที่ Zakaria (2002, pp. 44-48) กล่าวไว้ว่ารัฐธรรมนูญที่เสรีจะต้องพัฒนาขึ้นในแถบยุโรปตะวันตกและสหรัฐอเมริกาในฐานะระบบกลไกป้องกันสิทธิของปัจเจกชน ต่อการมีชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนาและการอภิปรายเพื่อคุ้มครองสิทธิเหล่านี้ จึงจำเป็นต้องเน้นถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจในแต่ละองค์กรของรัฐบาล เพื่อความเสมอภาคภายใต้กฎหมายศาลและตุลาการที่ตัดสินอย่างเป็นธรรมตลอดจนการแบ่งแยกรัฐกับศาสนจักรออกจากกันตามความเชื่อที่ว่ามนุษย์ที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน ต่างมีสิทธิตามธรรมชาติบางประการ ที่ไม่อาจเพิกถอนได้ การเข้าร่วมทำสัญญาประชาคมก่อตั้งชุมชนทางการเมืองด้วยการสละสิทธิบางประการของมนุษย์

จึงแลกมาด้วยหน้าที่ของรัฐบาลในอันที่จะจำกัดอำนาจตนเอง เพื่อปกป้องรักษาสิทธิของสมาชิกภายในประชาคมทางการเมือง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งกลไกเชิงสถาบันเพื่อตรวจสอบถ่วงดุลและคานอำนาจซึ่งกันและกัน ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้าไปมีบทบาทคัดค้านการใช้อำนาจของรัฐโดยมิชอบอีกทางหนึ่งด้วย

2. ตามหลักการประชาธิปไตยที่ไม่เสรี กล่าวคือ ไม่ได้ดำรงอยู่ในความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลเสมอไปของการมีประชาธิปไตยแบบการเลือกตั้งแต่ไม่จำเป็นจะต้องนำมา ซึ่งการมีรัฐธรรมนูญที่เสรีก็ได้เพียงแต่สังคมใดมีธรรมเนียมการยึดถือธรรมนูญเสรีเป็นพื้นฐานก็จะโน้มนำไปสู่การมีประชาธิปไตยเสมอ หรืออีกนัยหนึ่งประชาธิปไตยที่เสรีนิยมไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นพร้อมกันเสมอไป ในกรณีประเทศโลกตะวันตกนั้น ยุคหลังทศวรรษ 1940 เป็นต้นมานั้น ส่วนใหญ่เป็นประชาธิปไตยเต็มใบซึ่งให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนเป็นการทั่วไป แม้ว่าจะก่อนหน้านี้สิทธิเลือกตั้งจะจำกัดอยู่ในกลุ่มชนจำนวนน้อย อย่างเช่น กลุ่มขุนนาง เจ้าที่ดิน คนที่มีทรัพย์สินแต่สังคมการเมืองของตะวันตกก็ยอมรับสิทธิบางประการของพลเมืองที่อยู่ภายใต้ระบอบออตตาโตปไตยเสรีนิยม (Zakaria, 2002, pp. 44-48) เมื่อประชาธิปไตยเริ่มสถาปนาตัวเองช่วงกลางศตวรรษที่ 19 พัฒนาการของธรรมนูญเสรีก็ก้าวหน้าไปไกลกว่าประชาธิปไตยแล้ว แตกต่างจากภูมิภาคอื่นๆ ซึ่งปราศจากธรรมเนียมความคิดและธรรมเนียมปฏิบัติเรื่องธรรมนูญเสรี ที่แม้จะเร่งรัดกระบวนการทำให้เป็นประชาธิปไตย เพียงใด ก็ไม่ได้หมายความว่า

ว่าจะนำมาซึ่งรัฐธรรมนูญที่เสรี โดยปริยาย เช่น ในเอเชียกลางที่จัดให้มีการเลือกตั้งอย่างเสรีและเป็นธรรม แต่ผลการเลือกตั้งกลับได้ฝ่ายบริหารที่เข้มแข็ง ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการอ่อนแอ พร้อมกับเสรีภาพพลเมืองที่จำกัด ใน กระบวนการทำให้เป็นประชาธิปไตยยิ่งเป็นการเพิ่มบทบาทการเมือง อาจส่งผลให้การยอมรับความแตกต่างหลากหลายและขันติธรรมที่มีมาแต่เดิมเสื่อมทรุดลงอย่างรวดเร็วนำมาสู่ประชาธิปไตยที่ไม่เสรี กล่าวคือ ผู้นำหรือรัฐบาลอาจไม่ทำให้เสรีภาพขั้นพื้นฐานแก่พลเมืองของตนเหมือนกับประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ซึ่งมีระบบพรรคการเมืองหลายพรรคมีการเลือกตั้ง แต่รัฐบาลอยู่ในอ้อมมือของกลุ่มชนชั้นนำที่จำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนหลายประการ อย่างมีเสรีภาพในการวิจารณ์รัฐบาลและผู้นำ การมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง เสรีภาพทางสื่อสารมวลชน แต่ฝ่ายบริหารกลับใช้อำนาจเหนือฝ่ายนิติบัญญัติและตุลาการนำกลยุทธ์วิธีการทั้งภายในและภายนอกข้อกฎหมาย ต่อประชาชนที่เห็นต่างจากรัฐบาลประเทศเหล่านี้

3. ตามปรากฏการณ์ประชาธิปไตยที่ไม่เสรี เมื่อมีการเปรียบเทียบจะเห็นได้ชัดว่าความเป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรี ทางการเมืองการปกครองไทยที่ดำเนินการเป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยแต่ที่ไม่เสรีนั้น กล่าวคือ ก่อนเกิดรัฐประหารเมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2549 และภายใต้การปกครองที่มีรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 ได้ถูกหยิบยกชุดแนวความคิดว่าททกรรมการบริหารอำนาจรัฐสมัยรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ที่ไม่มีความ

ไม่เป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรีเพียงแต่ได้รับชัยชนะ การเลือกตั้งความนิยมชมชอบพรรคไทยรักไทยทั้ง ด้านนโยบายแบบประชานิยมของพรรคการเมือง แต่การใช้อำนาจของรัฐบาลพลเรือนที่มาจาก การเลือกตั้งกลับถูกใช้อำนาจบริหารเป็นแบบอำนาจ นิยมเผด็จการที่ได้ละเมิดสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน เช่น การปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด การเข้าไปควบคุมแทรกแซงสื่อมวลชน และการทุจริต คอร์รัปชันสามารถเข้าไปทำการแทรกแซงวุฒิสภา และองค์กรอิสระ เป็นต้น (พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์, 2555) และการกล่าวอ้างกลุ่มผู้สนับสนุนการทำ รัฐประหารทางการเมืองไทยช่วงนั้นด้วย ถ้อยคำ ที่ว่า ประชาธิปไตยที่ไม่เสรี ได้ถูกนำขึ้นมาเพื่อ ตอบโต้ฝ่ายที่คิดเห็นต่างในขบวนการประชาธิปไตย ที่ต่อต้านรัฐประหารเพื่อสนับสนุนผู้นำหรือรัฐบาล มาจากระบบพรรคการเมืองที่มีการเลือกตั้งตาม ระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น ที่ยึดหลักการเลือกตั้ง ที่รองรับความชอบธรรมทางการเมืองทั้งปวง แต่มีเนื้อในไม่เป็นเสรีเพราะการสนับสนุนที่เป็น แบบอำนาจนิยมเบ็ดเสร็จ จึงถูกกลืนสิทธิ เสรีภาพของประชาชนตามแนวคิดประชาธิปไตยที่ ไม่เสรี ซึ่งการถูกลดรูปแบบเสรีนิยมที่มาจากหลัก การเสรีภาพที่เป็นหลักสากลครอบคลุมทั้ง ดังที่ โคริน เฟื่องเกษม (2557) กล่าวว่า ระบอบสถาบัน การเมืองแบบประชาธิปไตยที่เป็นระบบตัวแทน ตามหลักสิทธิเสรีภาพของประชาชนถูกลดความ เป็นเสรีภาพลงเหลือแค่การให้มีสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน จากระบอบสถาบันการเมืองที่มีการ เลือกตั้งแบบประชาธิปไตย แต่ก็ถูกละเมิดสิทธิ เสรีภาพของประชาชนเหมือนเดิม จึงเรียกว่า ความ

ไม่เป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรี แต่แนวคิดนี้ถึงที่สุด ก็จะมีฐานความคิดที่ว่าประชาชนเป็นผู้มีสิทธิออก เสียงเลือกตั้งเปรียบเสมือนถูกโฆษณาชวนเชื่อเพื่อ ชักจูงหรือถูกครอบงำ โดยนักการเมืองกลุ่มชนชั้น นำที่ลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งเพื่อเข้ามาเป็น รัฐบาลส่งผลให้เกิด การกระทำโดยการละเมิดสิทธิ เสรีภาพของประชาชน (โคริน เฟื่องเกษม, 2554)

ซึ่งประชาธิปไตยที่ไม่เสรีนี้อาจนำไปสู่สอง ทางเลือกก็เป็นได้ในบริบทที่เป็นระบอบการเมือง ที่ยังมีการเลือกตั้ง ตามหลักการแห่งสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนทั่วไป เพียงแต่ไม่เป็นประชาธิปไตย ที่ไม่เสรีเท่านั้น หรืออาจดำเนินการก้าวไปสู่ความ เป็นประชาธิปไตยที่เสรีเต็มรูปแบบเพียงแต่ยังมี หนทางเลือกอีกอย่างหนึ่ง กล่าวคือ การกลับนำไป สู่การที่จะปฏิเสธเพื่อทำให้เกิดการลดทอนความ สำคัญของการเมืองแบบเลือกตั้งลงไป โดยการ เลือกตั้งไม่ใช่สาระสำคัญของสำคัญตามระบอบ ประชาธิปไตยทางการเมือง แต่เป็นการการ ประเมินระบอบการเมืองที่มีกระบวนการอย่าง หนึ่งๆ เท่านั้น ไม่ใช่อยู่ที่มีการเลือกตั้งอย่างเดียว หรือไม่อาจเพียงแต่ให้ดูที่เสรีภาพขั้นพื้นฐานของ ประชาชนเป็นสำคัญแก่ผู้ที่เชื่อว่าความไม่เป็น ประชาธิปไตยที่ไม่เสรี จะเลือกหนทางที่สองคือ ให้การสนับสนุนการใช้กลไกนอกระบบการเมืองมา ควบคุมอำนาจที่จากการเลือกตั้ง เพื่อเชิดชูลัทธิ ชนชั้นนำที่ปลอดภัยจากความชั่วร้ายของการเมือง แบบเลือกตั้งที่เต็มไปด้วยผลประโยชน์ เท่านั้น (Zakaria, 2002, pp. 44-48)

นอกจากนี้ พบว่า การลดความเป็น ประชาธิปไตยลงด้วยการให้อำนาจแก่ผู้นำที่

สามารถกระทำการแบบที่ไม่ถูกเพื่อกดดันจากความเป็นประชาธิปไตย และการทำหน้าที่ของสถาบันตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าแนวคิดประชาธิปไตยที่ไม่เสริ้นั้นย่อมทำให้ระบบการเลือกตั้งที่เป็นแบบประชาธิปไตยทำให้องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเกิดความเกลียดชังนักการเมืองที่มา จากพลเรือนตามระบบทางการเมืองที่กระบวนกรแบบเลือกตั้งตัวแทนของประชาชน โดยการสร้างวาทกรรมเพื่อทิ่มแทงฝ่ายที่เป็นประชาธิปไตยเพื่อปฏิเสธลักษณะก้าวหน้า และเป็นแบบเสรีของขบวนการประชาธิปไตยตามตรรกะกลุ่มคนที่ไม่เห็นด้วยที่ได้กล่าวถึง ระบบการปกครองของพวกจารีตนิยม นั้น ความเป็นประชาธิปไตยที่แบบเสรีนิยมที่ให้สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนแต่ไม่เป็นประชาธิปไตย ในขณะที่ฝ่ายประชาชนเป็นประชาธิปไตยแต่ไม่เป็นเสรี เพราะไปสนับสนุนนักการเมืองที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน (Case, 2010)

ดังนั้น สิทธิเสรีภาพของประชาชน ก็ยังถูกจำกัดด้วยข้อห้ามที่จะวิพากษ์วิจารณ์ ปฏิเสธหรือคัดค้านอำนาจการปกครองของชนชั้นนำ ซึ่งประเทศหนึ่งก็มีเพียงสองทางเลือกคือ เป็นประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมหรือจะเป็นในระบอบอำนาจนิยมที่แฝงเร้นและเปิดเผย ส่วนใหญ่จะอยู่ในระบอบอำนาจนิยมของพวกกลุ่มจารีตนิยม บางช่วงการเมืองแบบมีการเลือกตั้งที่ให้สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลและทางเศรษฐกิจอย่างจำกัดแก่ประชาชน แต่ในความเป็นจริง ก็ยังเต็มไปด้วยระบบกดขี่ทางชนชั้นนำหรือการผูกขาดเอารัดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจของกลุ่มพวกกลุ่มจารีต

นิยมและกลุ่มนายทุนเก่าและกลุ่มนายทุนใหม่ เพื่อต้องการครอบงำทางความคิดอุดมการณ์อย่างเบ็ดเสร็จจนนำมาสู่การปราบปรามผู้ที่เคลื่อนไหวทางการเมืองที่เห็นต่างอย่างไร้ความเมตตาปราณี โดยการใช้ความรุนแรงทำให้เกิดการสูญเสียจากการปราบปรามของเจ้าหน้าที่รัฐหรือการฆ่าประชาชนผู้เห็นต่างจากการเคลื่อนไหวทางการเมือง (พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์, 2555)

ทั้งนี้ ผู้สนับสนุนระบอบประชาธิปไตยครั้งที่ผ่านมามีหรือกลุ่มชาตินิยมที่ส่งผลต่อระบอบการปกครอง และกลุ่มชาตินิยมนี้ไม่มีความเป็นเสรี แม้แต่น้อยสำหรับกลุ่มฝ่ายประชาธิปไตยนั้น ถือเป็นเครื่องหมายแห่งความเป็นเสรีอย่างแท้จริง หรือการปฏิเสธต่อการถูกกดขี่ข่มเหงทุกรูปแบบ และยืนยันว่าคนเรานั้น เกิดมาเพียบพร้อมไปด้วยสิทธิเสรีภาพอย่างมีศักดิ์เท่าเทียมกันทุกคนแบบเสรีภายใต้ระบบการปกครองที่ชอบธรรมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนเสียส่วนใหญ่ และ ไม่เกิดความขัดแย้งและความเห็นต่างทางการเมือง ต้องแก้ไขอย่างสันติด้วยการเลือกตั้งเท่านั้น ซึ่งจะนำขบวนการประชาธิปไตยในสภาพปัจจุบันนี้แบบความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีนิยมอย่างแท้จริงต่อไป

4. สรุป

ความเป็นประชาธิปไตยที่เสริ้นั้น จะต้องมีการคำนึงถึงอุดมการณ์แบบเสรีนิยมซึ่งเน้นหลักเสรีภาพและความเสมอภาค เพื่อเป้าหมายผลักดันให้เกิดเสรีภาพของปัจเจกบุคคล การเคารพความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีภาพการยอมรับเสียงข้างมาก ที่มาจากการเลือกตั้งที่เสรี และที่เป็นธรรมการ

เคารพสิทธิมนุษยชนของประชาชน ทุกคนอย่างความเท่าเทียมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และสามารถวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของคณะผู้นำหรือรัฐบาลอย่างตรงไปตรงมาได้ รวมถึงการรวมกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองได้อย่างอิสระเสรีภาพ กรณีผู้นำหรือรัฐบาลไร้ความชอบธรรมหรือประพฤติดมิชอบอาศัยตำแหน่งทางการเมือง เพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่พวกพ้องของตน โดยรัฐต้องเอื้ออำนวยความสะดวกในการแสดงออกการเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชนได้อย่างเต็มที่ที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดที่เสรี และต้องควบคู่ไปกับความโปร่งใสตามหลักนิติธรรมที่สามารถเข้าถึงกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลจากอำนาจองค์กรอิสระ และที่สำคัญที่สุดจากภาคประชาชนที่ต้องสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เปิดเผยจากรัฐ รวมทั้งร่วมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้อย่างเต็มที่ไม่มีข้อยกเว้นเพื่อให้ประเทศปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันและการใช้อำนาจโดยมิชอบของผู้นำหรือรัฐบาลในทางการเมืองหรืออำนาจของรัฐ ต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายรัฐธรรมนูญในการปกครอง ซึ่งต้องให้หลักประกันด้านสิทธิเสรีภาพของแต่ละบุคคล รวมถึงคนกลุ่มน้อยทำให้ความประสงค์ของคนส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินการเพื่อเป็นไปตามกฎหมายบ้านเมือง ขณะเดียวกันสิทธิของคนส่วนน้อยย่อมได้รับการปกป้องอย่างเท่าเทียมทุกภาคส่วนเพื่อยืนหยัดความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ การเมืองการปกครองตามแบบประชาธิปไตยบางครั้งอาจนำไปสู่ความไม่เป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรีในลักษณะรูปแบบของ

ประชาธิปไตยที่ แม้จะมีผู้นำหรือรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ก็ตาม แต่ด้านสิทธิพลเมืองของประชาชนมักถูกจำกัดถูกละเมิดสิทธิโดยง่ายหรือไม่ได้รับการความคุ้มครองปกป้อง ยังถูกการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสื่อถูกควบคุมเข้มงวด และห้ามวิพากษ์วิจารณ์การแสดงความคิดเห็นจากประชาชนที่อยู่บนพื้นฐานสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ระบุไว้อย่างชัดเจน อันต้องตกอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างเข้มงวดจากอำนาจรัฐในระบอบประชาธิปไตยที่ไม่เสรีที่ปราศจากความยุติธรรมที่โปร่งใสอย่างเป็นอิสระเพราะต้องอยู่ภายใต้การครอบงำของผู้กุมอำนาจรัฐหรืออำนาจอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยที่ไม่เสรี อาจเกิดขึ้นในสังคมการเมืองที่อยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่านจากระบอบที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ไปสู่การเป็นประชาธิปไตยหรืออาจจะเกิดขึ้นกับประเทศที่กำลังพัฒนาทางการเมืองการปกครอง และประเทศที่นำรูปแบบประชาธิปไตยมาใช้แต่เกิดความขัดแย้งภายในประเทศ แต่บางครั้งประเทศที่พัฒนาแล้ว บางประเทศก็อาจมีมิติของประชาธิปไตยที่ไม่เสรีอย่างปรากฏให้เห็นได้ในสิงคโปร์ มาเลเซีย หรือประเทศไทยยุคปัจจุบันนี้ที่มีการเลือกตั้งที่สร้างกติกาเพื่อปิดกั้นการแข่งขัน กีดกันผู้สมัครลงเลือกตั้ง แม้แต่พรรคฝ่ายค้านไม่ประกันความลับของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการจำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อสารมวลชนและภาคประชาชนในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ที่ยึดตามหลักเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนเป็นสำคัญหายไป หรืออาจจะมีกลุ่มผู้สนับสนุนแนวคิดประชาธิปไตย

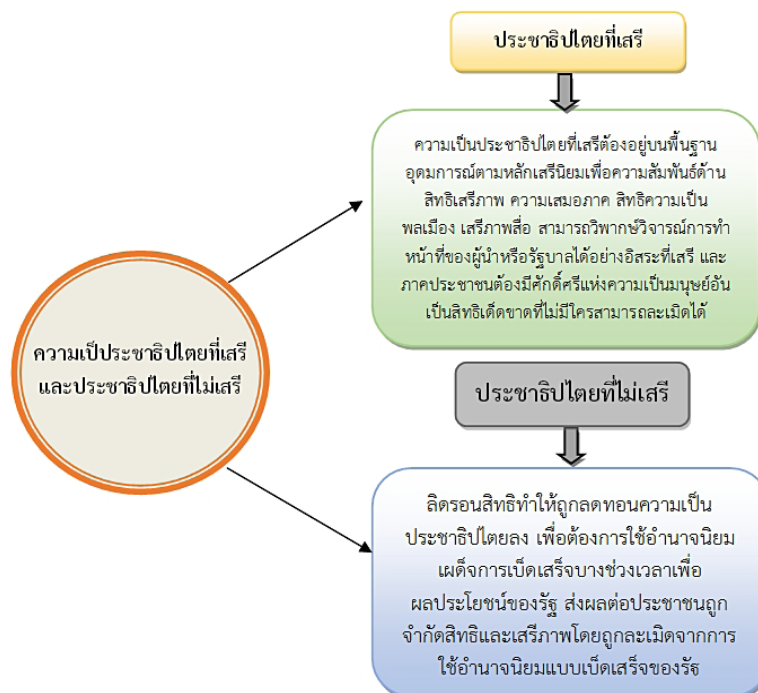
ที่ไม่เสรีที่ให้การสนับสนุน โดยใช้กลไกในระบบการเมืองมาควบคุมอำนาจที่มาจาก การเลือกตั้ง เพื่อเชิดชูชนชั้นนำที่ปลอดพ้นจากการเมืองแบบเลือกตั้งที่เต็มไปด้วยผลประโยชน์ เพื่อเป็นการลดความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีลงเพื่อต้องการเพิ่มอำนาจให้แก่ผู้กระทำการที่ไม่ถูกกดดันจากฝ่ายประชาธิปไตยเท่านั้น

5. องค์ความรู้ที่ได้รับ

1. เพื่อเข้าใจความเป็นประชาธิปไตยที่เสรีต้องอยู่บนพื้นฐานอุดมการณ์ตามหลักเสรีนิยม เพื่อความสัมพันธ์ด้านสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค สิทธิความเป็นพลเมือง เสรีภาพสื่อ สามารถวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานที่ของผู้นำหรือรัฐบาลได้อย่างอิสระที่เสรี และภาคประชาชนต้องมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์อันเป็นสิทธิเด็ดขาดที่ไม่มีใคร

สามารถละเมิดได้

2. เพื่อเข้าใจความเป็นประชาธิปไตยที่ไม่เสรี แม้รัฐบาลมาจากสายพลเรือนระดับชนชั้นนำหรือสายทหารระดับสูงที่ได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้ง ก็ตามที่มีกลไกตรอนสิทธิทำให้ถูกลดทอนความเป็นประชาธิปไตยลง เพื่อต้องการใช้อำนาจนิยมเผด็จการเบ็ดเสร็จบางช่วงเวลาเพื่อผลประโยชน์ของรัฐ ส่งผลต่อประชาชนถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพโดยถูกละเมิดจากการใช้อำนาจนิยมแบบเบ็ดเสร็จของรัฐ เพื่อการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสื่อถูกควบคุม การห้ามวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นของประชาชนบนพื้นฐานสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญที่ระบุไว้อย่างชัดเจน อันต้องตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขการควบคุมอย่างเข้มงวดจากอำนาจรัฐ เป็นต้น ตามภาพที่ 1 องค์ประกอบองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *ประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- เกษียร เตชะพีระ. (2558). *แนวคิดเรื่องเสรีนิยมกับประชาธิปไตย (Liberalism and Democracy)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คำนึ่ง ชัยสุวรรณรักษ์ และธีระพล บุญสร้าง. (2546). *ความหมายประชาธิปไตยในวิถีชีวิตไทย*. กรุงเทพฯ: วี.เจ.
- โคริน เฟื่องเกษม. (2557). *สาธารณรัฐสิงคโปร์*. ใน หนังสือชุด สถาบันการเมืองใน ประเทศอาเซียนบวกสาม. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัย ดิเรก ชัยนาม คณะรัฐศาสตร์.
- _____. (2554). *สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ*. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- ชลธิศ ธีระฐิติ. (2546). *ความหมายว่าด้วยเสรีนิยม*. กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- ไทยโพสต์. (2563). *เสรีภาพการแสดงออกในระบอบประชาธิปไตย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/75250>
- ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (2549). *ฐานทางความคิดของประชาธิปไตยแบบปรัชญาहारว*. เข้าถึงได้จาก <http://www.kpi.ac.th>.
- นิยม รัฐอมฤต. (2547). *ความหมายประชาธิปไตย*. เอกสารประกอบการบรรยาย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์. (2555). *ประชาธิปไตยที่ไม่เสรี*. เข้าถึงได้จาก <https://prachatai.com/journal/2012/08/41881>
- ฤดีมน ปรีดีสนิท. (2544). *หลักการอุดมการณ์เสรีนิยม*. กรุงเทพฯ: วิถีทรรศน์.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2543). *เงื่อนไขการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน: “มาตรา” ในการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สนธยา พลศรี. (2545). *ทฤษฎีเกี่ยวกับเสรีนิยม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมเกียรติ วันทะนะ. (2555). *กำเนิดและความเปราะบางของเสรีประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมชาย กษิติประดิษฐ์. (2547). *สิทธิเสรีนิยม*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมบัติ บุญคำเรือง. (2546). *คนบ้านป่า: สิทธิในวิถีปฏิบัติและสิทธิทางวัฒนธรรม*. ใน *พลวัตสิทธิชุมชน: กระบวนทัศน์ทางมานุษยวิทยา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- อรพิมพ์ บุญอาภา. (2534). *ลักษณะพื้นฐานของอุดมการณ์เสรีนิยม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- Case, W. (2010). *Contemporary Authoritarianism in Southeast Asia: Structures, Institutions and Agency*. London: Routledge Taylor & Francis.
- Samuel P. H. (1991). *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. Norman: University of Oklahoma Press.
- Zakaria, F. (2002). Illiberal Democracy Five Years Later: Democracy's Fate in the 21st Century. *Harvard International Review*, 24(2), 44-48.
- _____. (2007). *The Future of Freedom: Illiberal Democracy at Home and Abroad*. New York: W. W. Norton & Company.